

SIMBIOZA
ŠOLA

Osnovna šola Odranci

Prešernova 1

9233 ODRANCI

os.odranci@guest.arnes.si, info@odranci.si, tel: 02 573 70 10, fax: 02 573 70 18

»Pijšen se ...« – zgodovina priimkov v moji vasi

Avtorice:

Nika Dominko, 8. r.

Eva Kavaš, 8. r.

Taja Zver, 8. r.

Mentorica:

Klementina Sečkar, prof. soc. in zgo., mag. prof. inkluz. pedagogike

Odranci, 2022

I. POVZETEK

V letu, ko kraj Odranci praznuje 700. obletnico svojega obstoja, je raziskovalna naloga z naslovom »Pijšen se« - zgodovina priimkov v moji vasi, več kot odlična popotnica k pričetku slavja omenjene obletnice. Zver, Raduha, Smolko, Ferenčak, Kavaš ... so priimki, ki nas spremljajo v današnjih časih. Kako pa je bilo nekoč? A so se moj dedek, pradedek, babica, prababica pisali kako drugače? Kateri priimki so bili najbolj pogosti? Kaj neki so pomenili? Kaj pa odranski najstarejši priimek? Takšna in drugačna vprašanja so se nam porajala, ko smo razmišljali, kaj bi raziskovali.

Cilj raziskovalne naloge »Pijšen se« – zgodovina priimkov v moji vasi, je bil, seznaniti se z vsemi priimki, ki so bili zastopani tekom naše zgodovine in se morda seznaniti z najstarejšim od njih. Kateri so bili najbolj pogosti in od kod izvirajo ter spomini na priimke v času otroštva in mladosti anketiranih oseb so nam razkrili marsikatero podatke. Ugotovili smo, da so bili v preteklosti najbolj zastopani priimki: Ferenčak, Gornjec, Ščančar, Čolig, Knaus, Raduha, Hozjan, Tratnjek, Jerebic, Dominko, Hajdinjak, Vegič, Škafar, Zver. Analiza nagrobnikov je pokazala, da so bili omenjeni priimki v naši vasi zastopani v precejšnji meri in obenem razkrila najstarejši priimek, ki se glasi Jeneš. A ko smo s pomočjo g. župnika pregledovali krstno in mrliško knjigo Župnije Turnišče, smo ugotovili, da je morebiti najstarejši priimek Zver, čeprav Zadavec v knjigi "Iz zdravih korenin mogočno drevo: Odranci včeraj in danes" piše, da sta najstarejša priimka iz leta 1524 Zakoječ in Raduha. Da bi ugotovili, kateri je pravi, bi terjalo veliko raziskovanja in pregledov virov tudi v latinskem in madžarskem jeziku.

Ob analizi zastavljenih hipotez smo ovrgli kar nekaj hipotez, in sicer hipotezo št. 1, saj je v anketiranju sodelovalo več žensk kot moških; hipotezo št. 3, saj več kot polovica anketiranih ne ve, od kod izvira njihov priimek; hipotezo št. 4, saj večina anketiranih ne pozna navesti prvega odranskega priimka; hipotezo št. 5, saj je bil najbolj pogost priimek iz otroštva, ki je danes redko prisoten, to je Ferenčak, in hipotezo št. 6, saj je bil najbolj pogost priimek iz mladosti, priimek Kavaš.

Naloga je nastala s pomočjo monografskega gradiva, ustnih virov (anketiranja) skupine občanov, intervjujem z g. župnikom, ki nam je pomagal pri pregledu krstne in mrliške knjige Župnije Turnišče ter analize šolskih matičnih knjig in nagrobnikov na pokopališču v Odrancih.

Zaradi epidemioloških ukrepov nam ni uspelo raziskati vsega, kar smo si zastavili, a kljub vsemu menimo, da smo s svojim prispevkom vsaj malo prispevali k razkritju še neraziskanega. Morda bomo z nalogo nekoga vzpodbudili, da z našim delom nadaljuje in

»Pijšen se ...« zgodovina priimkov v moji vasi

nadgradi nalogo z analizo katerega od priimkov. To je bil namreč tudi eden izmed naših ciljev, torej s pomočjo ustnih virov, pričevanj posameznikov izvedeti vse posebnosti njihovega priimka.

II. SUMMARY

In the year when the town of Odranci celebrates the 700th anniversary of its existence, the research project entitled "My surname is" - the history of surnames in my village, is more than a great journey to the beginning of the celebration of this anniversary. Zver, Raduha, Smolko, Ferenčak, Kavaš... are surnames that accompany us today. But how was it in the past? Did my grandfather, great-grandfather, grandmother, great-grandmother have a different surname? Which surnames were the most common? What did some of them mean? What about Odranci's oldest surname? These and other questions arose when we were thinking about what to explore.

The aim of the research project "My surname is" - the history of surnames in my village, was to get acquainted with all the surnames that have been represented during our history and perhaps to get acquainted with the oldest of them. Many data were revealed to us as to which surnames were the most common and where they come from, and the memories of surnames during the childhood and youth of the respondents. We found that in the past the most represented surnames were: Ferenčak, Gornjec, Ščančar, Čolig, Knaus, Raduha, Hozjan, Tratnjek, Jerebic, Dominko, Hajdinjak, Vegič, Škafar, Zver. The analysis of the tombstones showed that the mentioned surnames were represented in our village to a considerable extent and at the same time revealed the oldest surname, which is Jeneš. But when we examined the baptismal and the mortuary book of the Turnišče Parish with the help of the pastor, we found that the oldest surname is probably Zver, although in the book "From healthy roots a mighty tree: Odranci yesterday and today" Zadavec writes that the oldest surnames from 1524 are Zakojč and Raduha. Finding out which one is correct would require a lot of research and review of sources in Latin and Hungarian as well.

In analyzing the hypotheses, we refuted quite a few hypotheses, namely hypothesis no. 1, as more women than men participated in the survey; hypothesis no. 3, as more than half of the respondents do not know where their surname comes from; hypothesis no. 4, as most of the respondents do not know the first surname in Odranci; hypothesis no. 5, as the most common surname from childhood, which is rarely present today, is Ferenčak, and hypothesis no. 6, as the most common surname from the youth was the surname Kavaš.

The project was created with the help of monographic material, oral sources (surveys) of a group of citizens, an interview with the pastor, who helped us with the review of the

baptismal and mortuary books of the Parish of Turnišče and the analysis of school registers and tombstones in the cemetery in Odranci.

Due to epidemiological measures, we have not been able to investigate everything we set out to do, but we nevertheless believe that our contribution has contributed at least a little to the discovery of the unexplored. We may encourage someone to continue and upgrade our work by analyzing one of the surnames. Namely, this was also one of our goals, i.e., to find out all the peculiarities of their surname with the help of oral sources and testimonies of individuals.

III. ZAHVALA

Za pomoč in spodbudo pri raziskovanju ter oblikovanju se zahvaljujemo mentorici Klementini Sečkar.

Posebna zahvala je namenjena vsem anketirancem, ki so nam podali kakršne koli podatke o zgodovini priimkov naše vasi. Vsakemu posebej še enkrat posebna zahvala.

Zahvaljujemo se g. županu za pomoč pri iskanju tematike raziskovanja ter g. župniku za opravljen intervju in pomoč pri iskanju podatkov v Župnijski knjigi Turnišče. Hvala naši ravnateljici ge. Kseniji Pahor za spodbudne besede in izkazano zanimanje za izdelovanje raziskovalne naloge.

Hvala tudi učiteljici Saši Klar Zadravec za prevod povzetka, učitelju Ninu Gumilarju za jezikovni pregled naloge ter računalničarju Marku Imretu za pomoč pri oblikovanju naloge.

IV. POROČILO MENTORICE

Raziskovalna naloga je bila narejena na OŠ Odranci. Učenke, ki so sodelovale pri nastajanju le-te, obiskujejo 8. razred. To so: Nika Dominko, Eva Kavaš in Taja Zver.

Najprej so se seznanile z raziskovalnimi nalogami iz predhodnih let, nato pa razmišljale, kaj bi bilo tisto, kar se ni še raziskalo in bi v zgodovino našega kraja doprineslo nekaj novega, zanimivega. Prišle so do ideje, da bi bilo dobro raziskati zgodovino priimkov v naši vasi. Pri tej ideji sem jih podprla tudi sama ter g. župan, ki jim je tekom razgovora z njimi podal marsikatero zanimivo informacijo. Le-to so učenke uporabile pri oblikovanju raziskovalnih vprašanj.

Vsaka izmed njih je k sami nalogi pristopila z veliko vnemo, zanimanjem in odgovornostjo. Bile so zelo samoiniciativne in so se z veseljem lotile vsega, kar smo se zmenile tekom ur priprav na raziskovanje. Potrebno je poudariti, da so morale ob vsem tem upoštevati stroge »korona ukrepe«, ki so nalogo zagotovo prikrajšale za marsikateri še neznan podatek. Učenke namreč niso morale izvesti vsega, kar bi ob »normalnih« časih lahko. Temelj takšnega raziskovanja bi bil zagotovo obisk pri marsikaterem še živečem starejšem občanu, a kaj takega ni bilo mogoče izvesti. Morda bo naloga spodbudila katero izmed njih še čez nekaj let, ko bodo lahko kot srednješolke izvedle vse ideje, ki so se porajale tekom naloge.

Vse učenke so si zastavile raziskovalne metode in sodelovale pri pripravi vprašanj za ankete. Nato so s pomočjo podatkov o živečih občanah s strani občine Odranci izbrale posameznike, ki bi jim lahko podali ustrezne odgovore na raziskovalna vprašanja. Vse tri so skoraj dva meseca popisovale nagrobnike, učenka Nika pa je nato vse popisano po ustreznem abecednem redu uredila v tabele. Učenka Taja je s pomočjo računalničarja Marka pripravila empirični del naloge, učenka Eva pa se je lotila teoretičnega dela. Nato so z mojo pomočjo in s pomočjo računalničarja sodelovale pri nastanku naloge in njenem izgledu.

Kot mentorica sem bila s pristopom in delom sodelujočih učenk izjemno zadovoljna. Menim, da jim je v teh težkih časih uspelo narediti veliko. Tako so doprinesle velik del k ohranjanju zgodovinske dediščine v kraju, saj so prišle do podatkov, o katerih nam doslej ni poročal še nihče. Upam, da so v sebi ohranile kanček raziskovalnega duha in bodo z njim nadaljevale tudi v srednji šoli in mi z veseljem poročale o vsem, kar bodo odkrile.

Mentorica: Klementina Sečkar

V. KAZALO VSEBINE

1. UVOD	8
2. METODOLOGIJA RAZISKOVALNEGA DELA	11
2.1 Potek raziskave	12
3. ZGODOVINA PRIIMKOV NA SLOVENSKEM	13
4. ODRANCI SKOZI STOLETJA	16
5. EMPIRIČNI DEL	20
5.1 Analiza anketiranja	20
5.2 Intervju z župnikom.....	26
5.3 Analiza nagrobnikov.....	29
6. SKLEP	46
7. LITERATURA IN VIRI	48
7.1 Literatura	48
7.2 Viri.....	48
7. PRILOGA	49

VI. KAZALO SLIK

Slika 1: Razgovor o iskanju še neraziskane teme raziskovanja našega kraja z g. županom	8
Slika 2: Pregled matičnih listov	11
Slika 3: Popis nagrobnikov	12
Slika 4: Priimek Ponedelek	18
Slika 5: Zemljevid Odranec iz leta 1867	19
Slika 6: Spol anketirancev	20
Slika 7: Starost anketirancev	21
Slika 8: Izvor priimka.....	22
Slika 9: Kako se je glasil prvi odranski priimek	23
Slika 10: Spomini na priimke iz otroštva anketirancev.....	24
Slika 11: Najbolj pogosti priimki v otroštvu in mladosti anketirancev.....	25
Slika 12: Intervju z g. župnikom	26
Slika 13: Krstna knjiga Župnije Turnišče	28
Slika 14: Mrliška knjiga Župnije Turnišče.....	28

1. UVOD

Raziskovalna naloga z naslovom »Pijšen se« – zgodovina priimkov v naši vasi, je nastala z velikim zanimanjem po tem, kateri priimki so bili zastopani v naši vasi v preteklosti in morda ob tem ugotoviti, kako se je glasil najstarejši priimek. Odločitev za temo raziskovanja je nastala spontano, po posvetu z mentorico in g. županom, saj se takšnega raziskovanja priimkov v vasi ni lotil pred nami še nihče. Raziskovalna vna je bila zato pred pričetkom raziskovanja izjemna. A potem je prišla korona in z njo veliko koronskih ukrepov, ki so nam onemogočali raziskovati na takšen način, kot smo si zastavili, zato se je bilo potrebno znajti oziroma zadovoljiti s podatki, do katerih smo lahko prišli z upoštevanjem vseh koronskih ukrepov.

Slika 1: Razgovor o iskanju še neraziskane teme raziskovanja našega kraja z g. županom

(Sečkar, oktober 2021)

Predno smo se lotili raziskovanja, smo bili polni pričakovanj. Kako priti do podatka, na koga se obrniti, kje najti podatke ... Takšna in drugačna vprašanja so bila naše vodilo. Kaj hitro smo ugotovili, da je pomen priimkov v Sloveniji nasploh kar slabo raziskan, saj je nekaj malega mogoče najti le v nekaterih člankih, objavah ipd.

Cilj raziskovalne naloge »Pijšen se« – zgodovina priimkov v moji vasi, je bil, seznaniti se z vsemi priimki, ki so bili zastopani tekom naše zgodovine in se morda seznaniti z najstarejšim od njih. Kateri so bili najbolj pogosti in od kod izvirajo ter spomini na priimke v času otroštva in mladosti anketiranih oseb so nam razkrili marsikatero podatke. Ugotovili smo,

da so bili v preteklosti najbolj zastopani priimki: Ferenčak, Gornjec, Ščančar, Čolig, Knaus, Raduha, Hozjan, Tratnjek, Jerebic, Dominko, Hajdinjak, Vegič, Škafar in Zver. Analiza nagrobnikov je pokazala, da so bili omenjeni priimki v naši vasi zastopani v precejšnji meri in obenem razkrila najstarejši priimek, ki se glasi Jeneš. A ko smo s pomočjo g. župnika pregledovali krstno in mrliško knjigo Župnije Turnišče smo ugotovile, da je morebiti najstarejši priimek Zver, čeprav Zadavec v knjigi "Iz zdravih korenin mogočno drevo: Odranci včeraj in danes" piše, da sta najstarejša priimka iz leta 1524 Zakojč in Raduha. Kateri je pravi, bi terjalo veliko raziskovanja in pregledov virov tudi v latinskem in madžarskem jeziku.

Ob analizi zastavljenih hipotez smo ovrgli kar nekaj hipotez, in sicer hipotezo št. 1, saj je v anketiranju sodelovalo več žensk kot moških; hipotezo št. 3, saj več kot polovica anketiranih ne ve, od kod izvira njihov priimek; hipotezo št. 4, saj večina anketiranih ne pozna navesti prvega odranskega priimka; hipotezo št. 5, saj je bil najbolj pogost priimek iz otroštva, ki je danes redko prisoten, Ferenčak, in hipotezo št. 6, saj je bil najbolj pogost priimek iz mladosti, priimek Kavaš.

V letošnjem letu bo kraj Odranci proslavljal pomembno obletnico, in sicer se je prva omemba Odrancev pojavila pred točno 700 leti, leta 1322, natančneje pod imenom Adrianch. Pod takšnim imenom najdemo Odrance vse do leta 1898, ko so v madžarskem parlamentu izglasovali predlog, da se za imena krajev mora uradno uporabljati madžarska oblika, se pravi namesto »Adriancz« »Adorjanfalva, to je Adorjanova vas.« Odranci so dobili ime po škofu in mučencu iz 9. stoletja sv. Adrijanu, ki ga leksikoni navajajo kot Hadrian, Adrian in Odhran.¹

Odranci so v preteklosti skupaj s sosednjimi vasmi spadali h gradu Nempti (sedaj Lenti na Madžarskem). V letih 1411 in 1428 pa so te vasi sestavljale posebno gospodarsko enoto v sklopu turniške pražupnije. Leta 1430 so bili Odranci središče najbližje okolice, saj je bil tam sedež oskrbnitva ali pristave (marof).

Do leta 1644 so Odranci spadali pod dolnjelendavsko gospodstvo rodbine Bánffi. Tega leta je Krištof Bánffi umrl brez nasledstva, na kar so Odranci pripadli beltinški graščini rodbine Szécsenyi. Tem so sledili lastniki graščine Csákyji, nato pa rodbina Gyika in končno rodbina Zichy, katera je gospodovala na graščini do konca prve svetovne vojne, ko je zaradi agrarne

¹ Slavje neuničljivega upanja, Zbornik ob prvi obletnici blagoslovitve zvonikov in dokončanja cerkve Svete Trojice, str. 8.

»Pijšen se ...« zgodovina priimkov v moji vasi

reformne izgubila precejšen del svoje posesti. Zichyji so zapustili Jugoslavijo po drugi svetovni vojni.

Grb občine Odranci prikazuje v gornjem zelenem polju zlate stope, v spodnjem rdečem tri zlate kroge. Stopa je lesena priprava, v kateri se s tolčenjem odstranjuje trši ovoj žitnih zrn. Trije krogi predstavljajo proseno kašo. Polji sta med seboj ločeni in obrobljeni z rumeno barvo.²

² Občina Odranci Fb, Doživetja v Pomurju, dostop 24. 2. 2022, <https://www.facebook.com/pages/category/Government-organization/Ob%C4%8Dina-Odranci>.

2. METODOLOGIJA RAZISKOVALNEGA DELA

Pri raziskovalnem delu smo uporabili naslednje metode dela:

- metodo dela z viri in literaturo
- metodo obdelave podatkov
- metodo anketiranja
- terensko delo in
- intervju

Z uporabo virov in literature smo spoznali vrste priimkov.

Pred anketiranjem naključno izbranih občanov vasi Odranci smo si zastavili 6 hipotez. Anketni vprašalnik je bil sestavljen iz 7 vprašanj. Z metodo obdelave podatkov smo analizirali podatke ankete.

S terenskim delom smo ugotavljali priimke z imeni ter letnico rojstva in letnico smrti.

Pregledali smo nekaj matičnih listov, ki se nahajajo v šoli (z namenom primerjati podatke, zbrane na pokopališču).

Z intervjujem z g. župnikom smo prišli do podatka, kako se glasi najstarejši priimek v mrliški knjigi župnije Turnišče (kamor so velik del svoje zgodovine spadali Odrančani).

Slika 2: Pregled matičnih listov

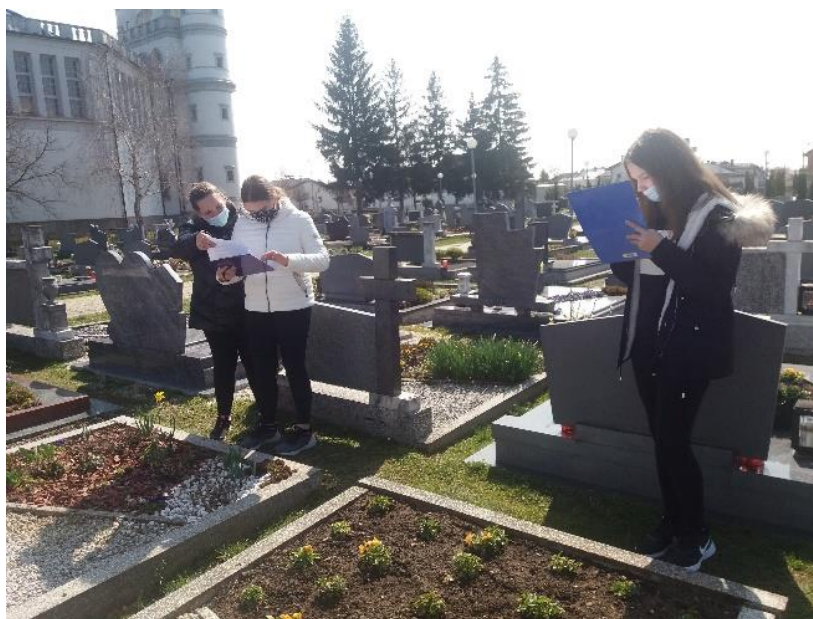
(Sečkar, oktober 2021)

2.1 Potek raziskave

Najprej smo se o temi pogovorili in razmislili, kaj bi raziskali. Po izbiri teme smo si pripravili vprašanja za intervjuje, s pomočjo katerih smo prišli do ključnih podatkov, ki so bili **CILJI** našega raziskovanja, in sicer:

- spoznati priimke, ki so bili najbolj pogosti v preteklosti naše vasi,
- ugotoviti, od kod izvirajo posamezni priimki in kateri so bili najbolj pogosti v preteklosti,
- ugotoviti, kako se glasi najstarejši priimek.

Sledilo je terensko delo, kjer smo opravili popis nagrobnikov ter razdelili ankete naključno izbranim starejšim občanom. Obiskali smo tudi g. župnika, ki nam je pojasnil nekaj zanimivih dejstev o priimkih ter pomagal pri iskanju najstarejšega v Župnijski knjigi Turnišče.

Slika 3: Popis nagrobnikov

(Sečkar, september – december 2021)

3. ZGODOVINA PRIIMKOV NA SLOVENSKEM

Priimki so nastali v Italiji v 9. stoletju in so v primerjavi z imeni bistveno mlajši.³

Merku v svojem delu omenja, da so priimki v današnjem pomenu besede nastali komaj v srednjem veku, dodana imena pa je mogoče zaznati v listinah že pred letom 1090 in spominjajo na priimke. Te je namreč mogoče najti predvsem pri plemiških rodbinah, redkeje pa tudi pri meščanih.⁴

Tudi Lamberšek in Plaznik opisujeta, da so v začetku, predvsem zaradi dedovanja, priimke uporabljali višji sloji, pri tem pa so jih zaradi izterjave davkov podpirale oblasti. Kasneje so priimke začeli uporabljati tudi meščani, saj predvsem v velikih mestih vzdevki niso več zadostovali za prepoznavanje oseb. Kot zadnja družbena skupina so priimke začeli uporabljati pripadniki kmečkega sloja, posebno pri ljudeh brez posestva in imetja.⁵

Priimki so se najprej pojavili v Beneški republiki, o čemer priča seznam 200 meščanov iz leta 1090, katerih imena so bila opremljena s priimki, in sicer "kot sredstvo za spoznavanje dedičev v davčne namene."⁶

Iz Benetk so se nato priimki razširili po vseh mestih pod beneško upravo ter se počasi začeli širiti tudi proti severu. V Slovenijo so priimki prišli šele v sredini 15. stoletja.⁷

Dokončno pa so se razvili v 16. stoletju ter postali obvezni s patentom Jožefa II. leta 1780, čeprav so se uveljavili že veliko prej. Na naših tleh so se priimki najprej uveljavili na zahodnem delu slovenskega ozemlja ter prej v mestih kot na deželi.⁸

Kot omenja Ivan Koštial, je mogoče vse priimke razdeliti v šest skupin, in sicer na priimke glede na :

- osebna oz. krstna imena;
- telesna in duševna svojstva;

³Ana Lamberšek in Meta Plaznik (dalje A. Lamberšek in M. Plaznik), Povej, kako se pišeš in povem ti, od kod si, (Raziskovalna naloga s področja slovenščine, 2010), str. 5.

⁴Pavle Merku (dalje P. Merku), 1300 primorskih priimkov, (Založba Mladika, 2004), str. 7.

⁵A. Lamberšek in M. Plaznik, str. 5.

⁶P. Merku, str. 7–8.

⁷P. Merku, str. 9.

⁸A. Lamberšek in M. Plaznik, str. 5.

»Pijšen se ...« zgodovina priimkov v moji vasi

- obrt, stan ali službo;
- prejšnje bivališče;
- lego hiše ali posestva;
- hišno znamenje.⁹

Večinoma so se priimki razvili iz imen oz. dodatnih imen. Veliko priimkov je nastalo iz krstnih imen, saj je npr. iz imen Janez in Jurij tvorjenih več kot 220 priimkov. Največ priimkov je nastalo iz svetniških in starozaveznih oseb (Jurij – Jurinčič, Andrej – Andrejčič), drugi so nastali iz predkrščanskih slovanskih imen (Jasna – Jasnič, Muha – Mušič) in iz srednjeveških neslovanskih imen (furlanskih, nemških) kot npr. Makor (Mohor) – Makorič. Večinoma so priimki nastali “kot dedno ime in to v pretežni meri po imenu očeta, redkeje tudi po imenu matere – verjetno v primerih, ko je bila ta vdova ipd. na primer: Luka, sin Marka, je v slovenskem jezikovnem okolju postal Luka Markočič.¹⁰

Na razvoj priimkov so nadalje vplivale fevdalne razmere, saj je z njimi imel fevdalec boljši pregled nad najemniki zemlje. Ker je v isti vasi pogosto živelo več oseb z enakim imenom in jih je bilo zato težavno ločevati, je bilo potrebno opisati, za katerega nosilca istega imena gre. V tem smislu tudi Stres navaja, da je zaradi povečanja števila prebivalstva in pobiranja davkov nastala velika potreba po priimkih, kar pomeni, da so ti povezani z denarnim gospodarstvom.¹¹

Posamezni poklici so nastali tudi iz poklicnih imen npr. Šuštar, Sitar, Tkalec, Mlinar, Kovač, a priimkotvorni poklici, ki jih je opravljala večina prebivalstva, npr. kmet, niso bili zanimivi. Ti priimki so se prijeli tudi sinov, saj je npr. sin Kovača postal Kovačič, sin Mlinarja pa Mlinarič.¹²

Zaznani so tudi primeri, ko je priimek nastal zaradi dodatne zadolžitve oz. dolžnosti ali funkcije nosilca npr. Tintar, Šolar.¹³

⁹ Ivan Koštial (dalje I. Koštial), O naših priimkih, (Založba Družba sv. Mohorja na Prevaljah, letnik VIII, leto 1927), str. 114.

¹⁰ Peter Stres (dalje P. Stres), Priimki v Brdih, (Mohorjeva družba Gorica, 2005), str. 10–12.

¹¹ P. Stres, str. 10.

¹² Juš Makovec (dalje J. Makovec), Korenine: priimki na Murskem polju 1669-1900, (Pomurska Založba, 1987), str. 36.

¹³ P. Stres, str. 12.

Večkrat je priimek nastal tudi glede na kraj oz. pokrajinski izvor (Kozana – Kozančič, Korošec, Kranjec) ali glede na značilnost zemljišča, kjer je posameznik bival (Srednik, Bukovec). Zaznani so tudi priimki glede na telesne značilnosti (Korenjak, Širok), značajskih posebnosti (Modrec), družinskih vezi (Bratuž, Stricina) ter živalskih (Volk) in rastlinskih imen (Pušpan).¹⁴

Priimki so nastali tudi iz vzdevkov (pogosto slabšalnih) kot npr. Ritonja.¹⁵

V Pomurju, kljub dolgoletni ogrski oblasti, le redki priimki izvirajo iz avtohtonih madžarskih besed. Izvor preko nemščine ni nič manj pogost od izvora preko madžarščine, kljub dolgoletni ločenosti od preostalega slovenskega naroda, je v Prekmurju veliko priimkov enakih oz. zelo sorodnih priimkom v ostalih delih Slovenije.¹⁶

S pomočjo literature o zgodovini Odrancev je mogoče najti prve priimke, ki se omenjajo v našem kraju. V knjigi "Iz zdravih korenin mogočno drevo: Odranci včeraj in danes" je namreč zapisano:

"Urbar Janeza Banffyja iz leta 1524 uporablja za Odrance zapis "Oderyancz" - ali "Villa Oderyancz". Urbar sta spisala Janez Barkoczy in Peter Litteratus. Srednjih kmetij je bilo sedem in ena opustela srednja kmetija. Med tremi kmeti se med drugim omenjajo: Avguštin Zakoych, Klemen Zakoych in Janez Radohny."

Ena prvih priimkov iz leta 1524 v Odrancih "Zakoyhc" in "Radohny" lahko najdemo v Odrancih tudi danes, le da sta se v času nekoliko preoblikovala v Zakoječ in Raduha.¹⁷

¹⁴ P. Stres, str. 12.

¹⁵ J. Makovec, str. 36.

¹⁶ Vid Lobnik, Jernej Ajd in Boris Hajdinjak, Pomen in zgodovina prekmurskih priimkov, (Raziskovalna naloga, 2018), str. 10.

¹⁷ Jože Zadavec (dalje J. Zadavec), Iz zdravih korenin mogočno drevo: Odranci včeraj in danes, (Salve: Ljubljana, 2015), str. 42.

4. ODRANCI SKOZI STOLETJA

Adrijance zgodovinski vir iz leta 1366 imenuje »Adrian in valle seu dystrictu Sall« (Adrian v dolini ali okrožju Šalovec). Po viru iz leta 1499 pa Odoryancz. Pisni vir iz leta 1322 navaja Odrance Adrianch, tako vse do leta 1898, ko so budimpeštanske oblasti zahtevale od vseh krajev s slovenskim življenjem absolutna madžarska poimenovanja, tako so bili Odranci Adorjánfalva (Adorjanova vas). Domačini so bili dovolj samozavestni, da so vseskozi ohranjali ledinsko ime Odranci.¹⁸

V zgodovinskih listinah so Odranci vedno zapisano enako: Adryancz. Drugi kraji so različno zapisani: Turnišče – Tornissa – Thurnyssa; Beltinci – Beletafalua – Belothyncz.¹⁹

Poimenovanja imajo v korenski osnovi besede Hadrian, Adrian in Odhran. Pisci Leksikonov pripisujejo ta imena škofu in mučencu sv. Hadrijanu.²⁰

V Odrancih je bilo leta 1381 deset celih kmetij, leta 1389 pa še samo štiri cele kmetije, ena polkmetija, imenovana tudi »porta« /vrata, je pomenila zemljišče, grunt, hišo z vrtom, dvoriščem in sadovnjakom. Cela kmetija je morala imeti 18 oralov orne zemlje ter travnikov za osem voz sena.²¹

V listini madžarskega kralja Matije Korvina, 6. avgusta 1481, na praznik Gospodovega spremenjenja, so Odranci na seznamu tistih naselbin, ki so za dobo petih let bili oproščeni kraljevega davka. Poleg Odranec so še naslednje naselbine: Beltinci, Bratonci, Lipovci, Malhenovci (izginulo krajevno ime na ozemlju Beltincev), Ižakovci, Melinci, Črenšovci, Lipa, Turniše, Dokležovje, Gančani, Renkovci in Bratonci. To so naselja, ki so jih požgale in opustošile cesarske čete.²²

Nemški cesar Friderik III., Habsburški (1440-93), graditelj dinastične moči, je v vojni z hrvaško-ogrskim kraljem Matijem Korvinom (1458-90), v slovenskem ljudskem izročilu znan kot Kralj Matjaž, v letu 1480 s svojimi četami zelo opustošil Odrance in sosednje vasi. Turki so po naših krajih pustošili sredi sedemnajstega stoletja: zažigali so hiše, gospodarska poslopja, ropali so in morili. Nobenemu kralju niso prizanesli. Nevarni, zelo nevarni so bili turški časi: mnoge naše ljudi so odvedli v suženjstvo, nekatere so že na poti razsekali. Tudi v mirnih časih

¹⁸ J. Zadavec, str. 41.

¹⁹ Prav tam, str. 42.

²⁰ Prav tam, str. 41.

²¹ Prav tam, str. 42.

²² Prav tam.

ni bilo drugače. V letih 1626, 1630 in 1631, to je bi »čas svetega miru«, so s področja turniške pražupnije Turki odvedli 231 oseb, med njimi v letu 1531 tudi osem iz Odranec, od teh so jih tri razsekali.²³

Poleg vpadov večjih turških čet, ki so zajele veliko ujetnikov, so seveda dnevno ropale tudi manjše skupine. Turki so na tleh Prekmurja množično rušili tudi cerkve. Okoli leta 1683 so turške čete po Prekmurju povzročile strašne požare, pogorele so cerkve v Tišini, v Markovcih, v Velikih Dolencih in Lendavi.²⁴

Do leta 1759 so Odranci z okoliškimi vasmí pripadali pražupniji Turnišče. Ta je obsegala naslednje vasi: Turnišče, Renkovci, Nedelica, Mala in Velika Polana, Gomilica, Trnje, Žižki, Črenšovci, Gornja, Srednja in Doljna Bistrica, Odranci, Melinci, Ižakovci, Dokležovje, Beltinci, Gančani, Lipovci, Bratonci in Lipa.²⁵

V letu 1759 se je od pražupnije v Turnišču izločila župnija v Beltincih, ki so ji priključili tudi Odrance - poleg vasi Beltinci, tri Bistrice, Melinci, Ižakovci, Dokležovje, Bratonci, Lipovci in Gančani.²⁶

Od leta 1094 do 1777 so Odranci cerkvenoupravno pripadali zagrebški škofiji, zato so s kajkavskimi Hrvati imeli iste obredne knjige ter peli iste cerkvene pesmi. Med letoma 1777 in 1923, torej okrog 150 let, so prekmurske vasi cerkvenoupravno bile priključene škofiji s sedežem v Sombotelu, ki jo je ustanovila cesarica Marija Terezija. To ustanovitev »predrage naše hčerke v Kristusu, cesarice Marije Terezije in apostolske kraljice Madžarske in Češke« je potrdil papež Pij VI. 17. junija 1777. Iz zagrebške škofije so bile izločene naslednje vasi oz. župnije: Bogojina, Turnišče(s podružnico Adrinecz in z drugimi), Črenšovci, Dobrovnik, Lendava in Turnišče, tj. Districtus Transmuranus (Prekmurski distrikt). Iz györske škofije je izločil tako imenovani Districtus Totsagiensis (Slovenska okroglina), in tako so se vsi prekmurski Slovenci znašli združeni v na novoustanovljeni sombotelski škofiji. Iz besede, »Districtus Transmuranus« se je razvilo ime »Prekmurje«, iz »Districtus Totsagiensis,« »Slovenska krajina« K sombotelski škofiji so Odranci spadali skoraj 150 let - do 1. decembra 1923. Zaradi nove meje po prvi svetovni vojni je sombotelski škof Mikes Janos postavil lendavski dekaniji generalnega vikarja, lendavskega dekana Florijana Straussa, ki je to službo v naših krajih opravljal do 1. 12. 1923, ko je bilo Prekmurje priključeno k mariborski škofiji

²³ J. Zadavec, str. 43.

²⁴ Prav tam, str. 44.

²⁵ Prav tam, str. 49.

²⁶ Prav tam.

»Pijšen se ...« zgodovina priimkov v moji vasi

kot tisti del sombotelske škofije, ki ga upravlja mariborski škof. V letih okupacije (1941 - 45) je mariborski škof postavil sebi namestnika Ivana Jeriča, dekana v Turnišču, on je to ostal tudi pozneje, ko je Prekmurje spet pripadlo sombotelskemu škofu. 1. septembra 1946 je upravo Prekmurja zopet prevzel mariborski škof in 15. avgusta 1964 je Prekmurje postalo sestavni del mariborske škofije. Od takrat je bil mariborski škof reden škof Prekmurja. V vseh teh letih se je torej osemkrat menjala cerkvena uprava. Za Odrance se je v cerkvenoupravnem pogledu začela nova doba s prihodom Lojzeta Kozarja, novembra 1945. Dobro je bil seznanjen z dogajanjem pred svojim prihodom: sombotelski škof Aleksander Kovacs je 1. oktobra 1944 Odrance razglasil za samostojno duhovnijo.²⁷

Če povzamemo dolgo zgodovino poimenovanja kraja Odranci, izpostavljam naslednje podatke:²⁸

- 8.5.1322 – prvič omenjeni Odranci, zapis našli v Budipeštanskem muzeju.
- V Odrancih našli izkopenine stare tudi 1000 let.
- Prva pisna omemba Odrancev je v listini v Temišvarju v današnji Romuniji s strani tedanjega ogrskega kralja Karla prvega.
- Odranci so najprej spadali v dolnjo Lendavsko rodbino Banfi.
- Leta 1387 – Ludvik prvi (naslednik Karla prvega) spet v neki listini bogato in obsežno opisuje življenje v sami vasi Adrijanz.
- Reka Mura in potok Črnc sta odražala življenje v sami vasi.
- Odranci so bili pogosto omenjeni tudi v času Turških vpadov.
- 1720 – navedeni bili imena in priimki iz Odranec, zelo zanimiv in ga več ni, je v Odrancih živel človek z imenom Adamus in priimkom Ponedelek.

Postrio Odranciu v B.				
Blas. Kovacs	15 1/2	1	2	
Mi. S. Kovacs	20 1/2	1	1	
Jan. S. Masul	12 1/2	2	2	
Jovan. Laposta	12 1/2	1	1	
Mi. S. Laposta	20 1/2	2	2	
Jehan. Doylor	12 1/2	1	1	
Peter. Dui S.	3 1/2	1	1	
Jean. Adrian	12 1/2	1	1	
Adam. Obzan	12 1/2	1	1	
Mi. S. Smor	12 1/2	1	1	
Mi. S. Kovacs	18 1/2	1	1	
Juan. Kovacs	2 1/2	1	1	
Adamus Ponedelek				
Jean. Bilic				
Peter. Smor				

Slika 4: Priimek Ponedelek

(Markoja, april 2022)

²⁷ J. Zadavec, str. 49.

²⁸ Prav tam, str. 39.

»Pijšen se ...« zgodovina priimkov v moji vasi

- Tudi judovski prebivalci so se naselili v Odrance – dejstvo, da če so se naselili tu pri nas je naše okolje imelo kaj za ponuditi.
- 1411 – Adrianch
- 1430 – Adoriancz
- 1524 – Aderyancz
- 1828 - Odryanez
- 1909 – Adorjánfalva

Slika 5: Zemljevid Odranec iz leta 1867

(Markoja, april 2022)

5. EMPIRIČNI DEL

Anketiranje je ob upoštevanju vseh korona ukrepov potekalo tako, da smo ob pregledu seznama starejših občanov od 50. let naključno izbrali 50 oseb, nato pa, po predhodnem dogovoru, vsem 50 nastavili ankete na dogovorjeno mesto. Ob dogovorjenem času smo šli po ankete in dobili vrnjenih 36 anket.

Pri raziskovalnem delu smo si postavili naslednje hipoteze:

Hipoteza št. 1: Pri anketiranju sodeluje enako število žensk in moških.

Hipoteza št. 2: Večina anketiranih je starih nad 70 let.

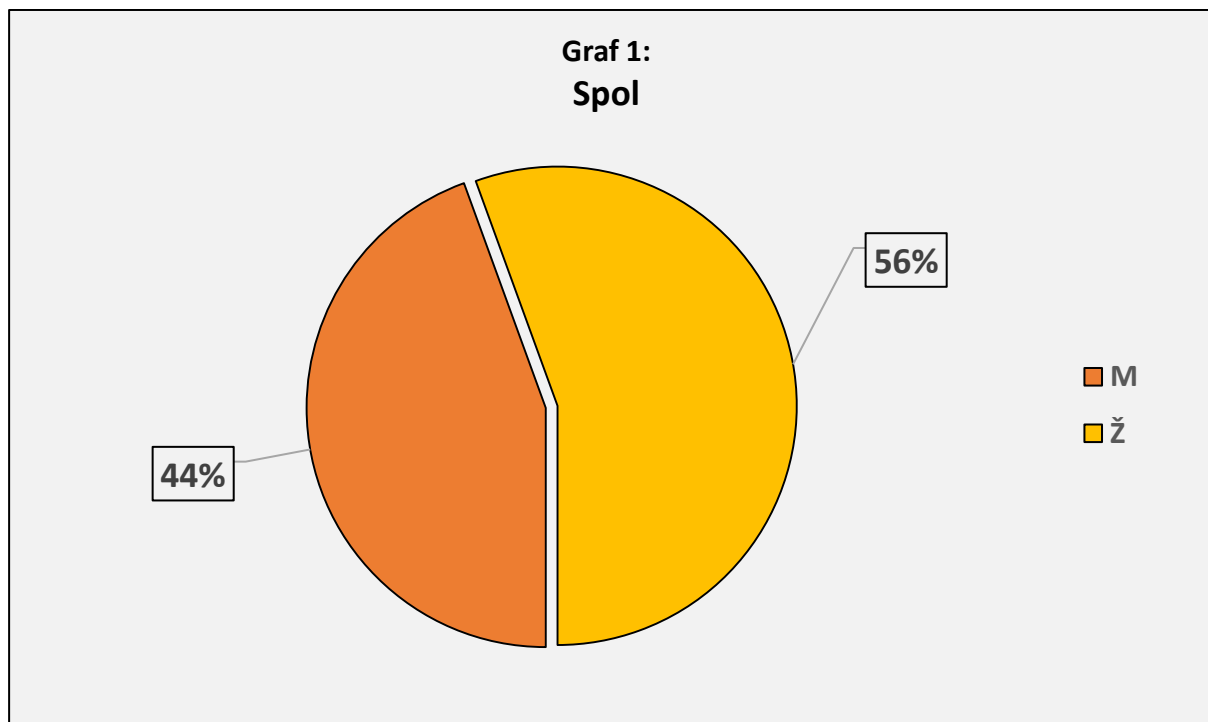
Hipoteza št. 3: Več kot polovica anketiranih pozna, od kod izvira njihov priimek.

Hipoteza št. 4: Starejši občani vedo, kako se je glasil prvi odranski priimek.

Hipoteza št. 5: Najbolj pogost priimek, ki se ga anketirani spomnijo iz njihovega otroštva in je danes redko prisoten, je Kavaš.

Hipoteza št. 6: Najbolj pogost priimek, ki se ga anketirani spomnijo iz njihove mladosti, je Horvat.

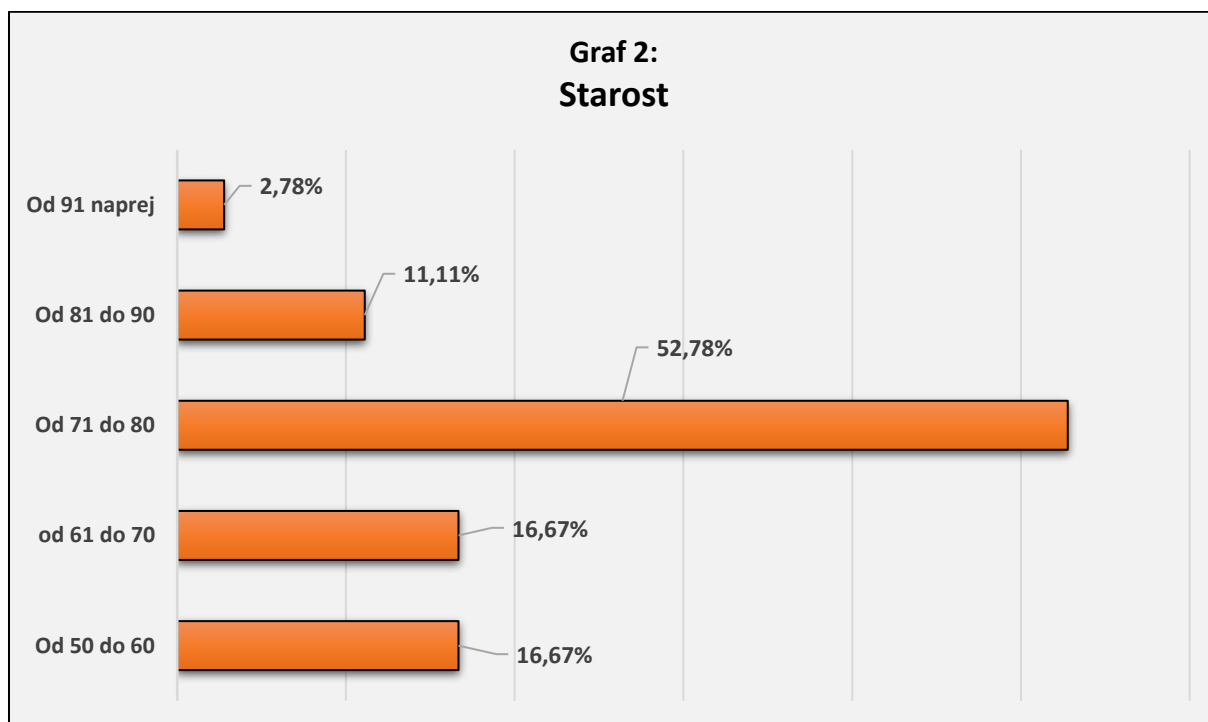
5.1 Analiza anketiranja

Slika 6: Spol anketirancev

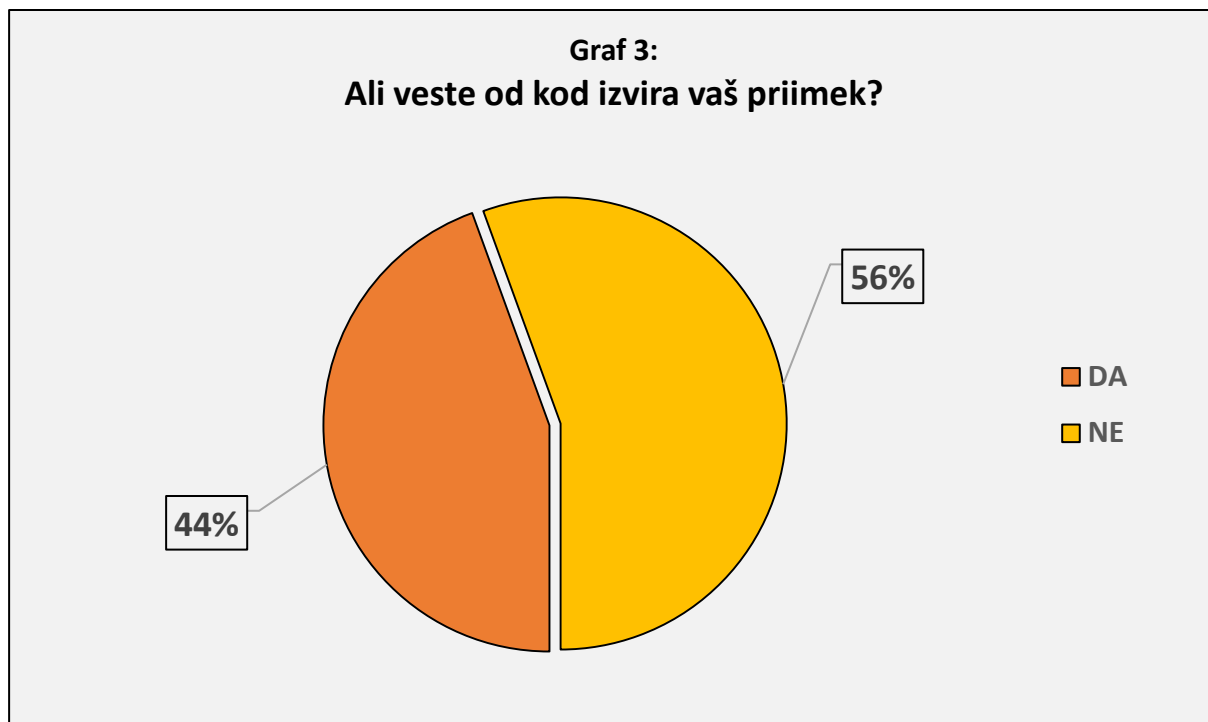
»Pijšen se ...« zgodovina priimkov v moji vasi

Iz grafikona je razvidno, da je pri anketi sodelovalo več žensk kot moških, in sicer je bilo vseh žensk 56 % (20 oseb), moških pa 44 % (16 oseb).

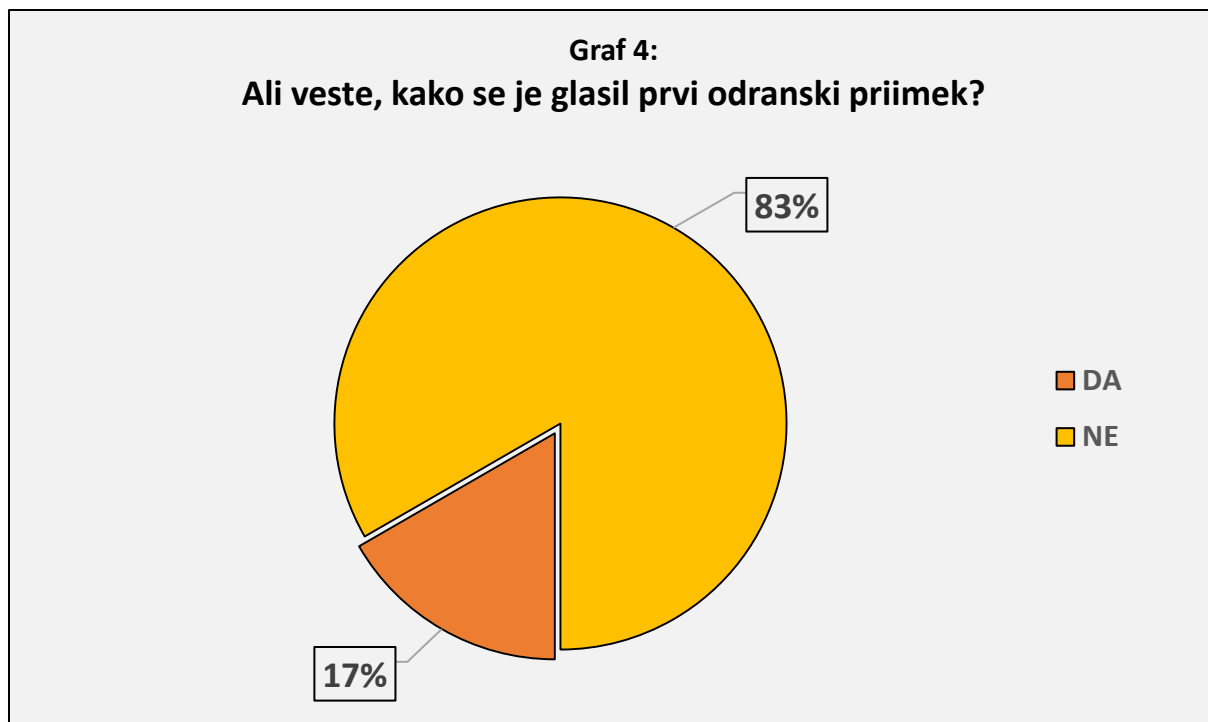
Slika 7: Starost anketirancev

Iz grafikona lahko ugotovimo, da je bilo največ anketirancev starih od 71 do 80 let (19 oseb), in sicer 52,78 %, sledijo anketiranci, stari od 61 do 70 let (6 oseb), to je 16,67 % ter prav takšen delež anketirancev stari od 50 do 60 let (6 oseb), manjši delež anketiranih, 11,11 % pa je starih od 81 do 90 (4 osebe) in od 91 let, (ena oseba) naprej, kar znaša 2,78 %.

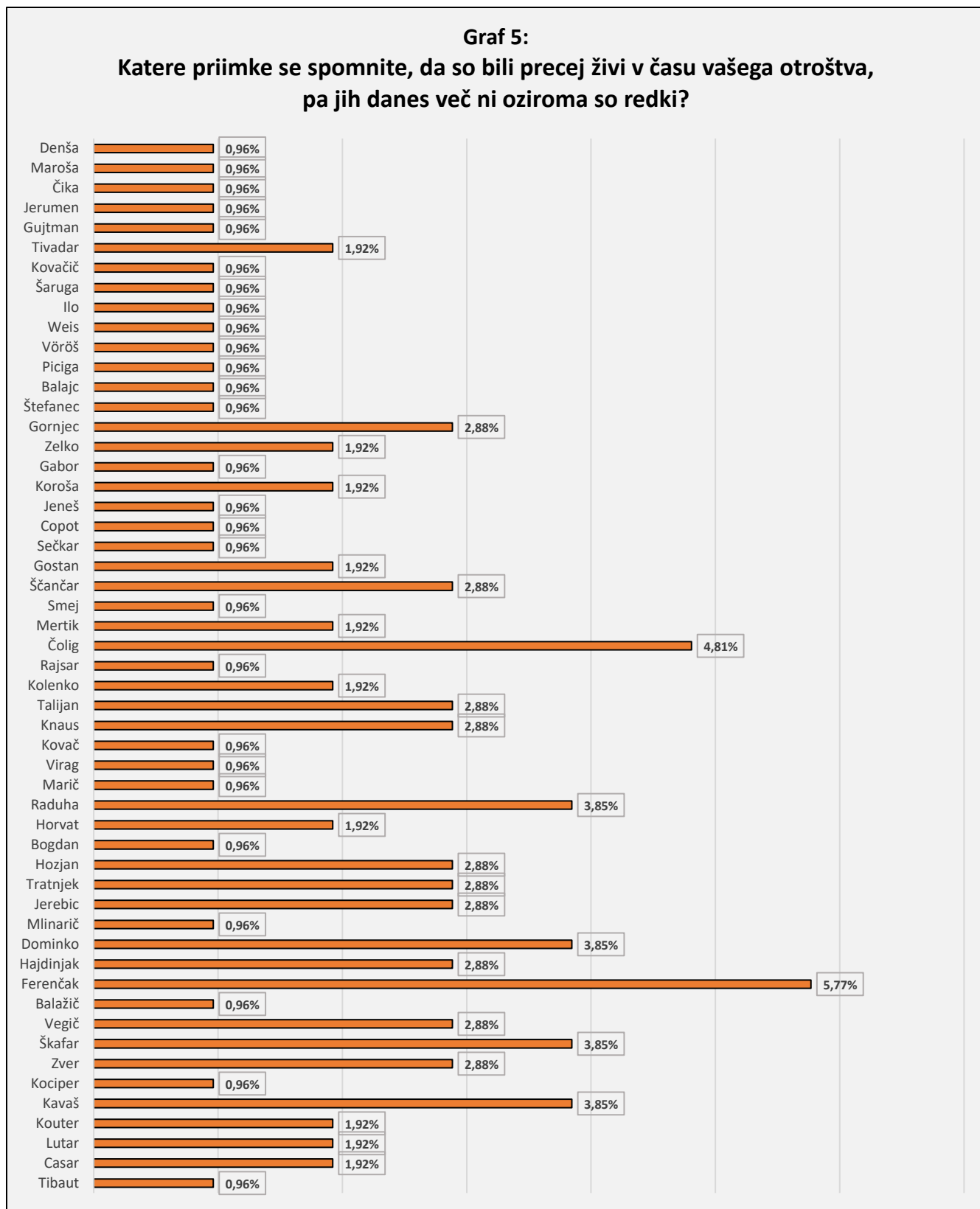
Slika 8: Izvor priimka

Iz zbranih podatkov lahko ugotovimo, da večina anketiranih ne ve, od kod izvira njihov priimek. Tisti, ki so se opredelili za DA, to je 44 % (16 oseb) so pod pojasnitvijo zapisali različne odgovore, kot npr. da »njihov priimek izvira iz Prekmurja; v času mojega otroštva so mi rekli, da moj priimek Hozjan pomeni hišni gospodar; iz Madžarske; nečakinja mi je pripovedovala, da moj priimek Škafar izhaja iz Madžarske in pomeni kava; pravijo, da je priimek Raduha povezan z goro Raduha.«

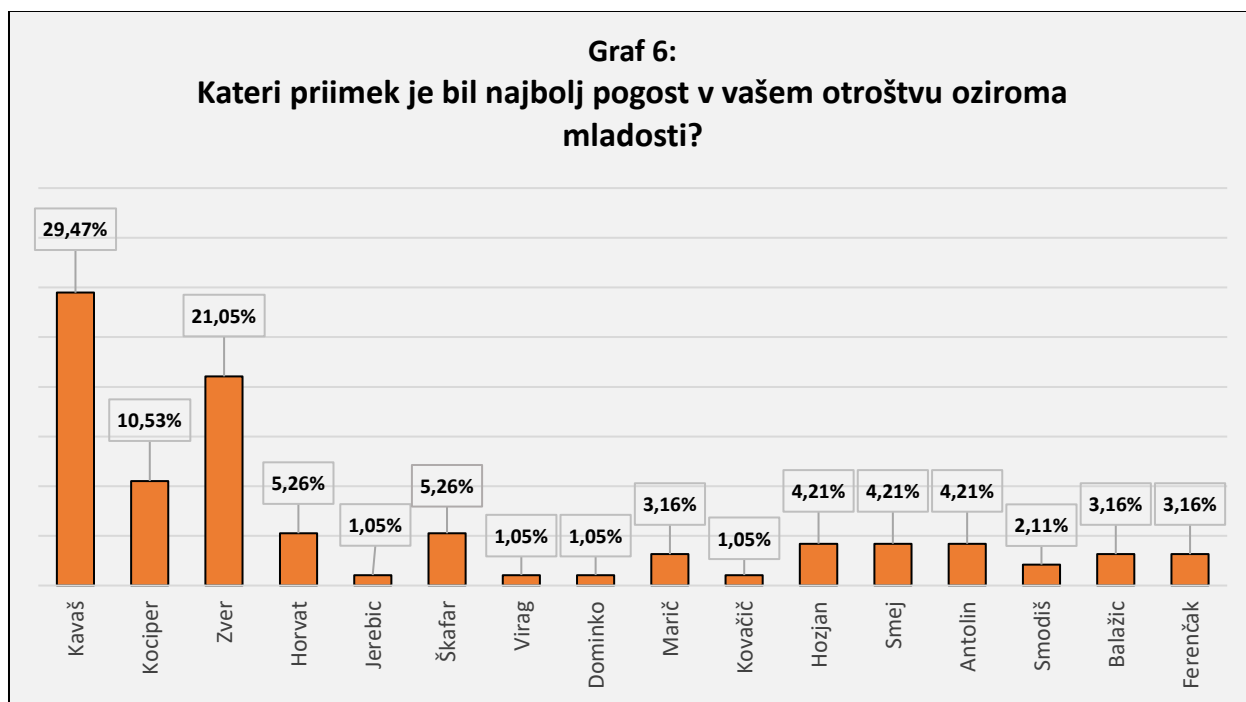
Slika 9: Kako se je glasil prvi odranski priimek

Ugotovimo lahko, da velika večina anketiranih ne ve, kako se je glasil prvi odranski priimek, in sicer je takšnih kar 83 % (30 oseb) vseh vprašanih. 17 % (6 oseb) vseh vprašanih, ki so obkrožili odgovor DA, nato pa pod pojasnitvijo ni navedlo, kateri izmed priimkov je najstarejši.

Slika 10: Spomini na priimke iz otroštva anketirancev

Iz grafikona lahko ugotovimo, da so bili priimki Ferenčak, Gornjec, Ščančar, Čolig, Talijan, Knaus, Raduha, Hozjan, Tratnjek, Jerebic, Dominko, Hajdinjak, Vegič, Škafar, Zver in Kavaš precej živi v času otroštva anketirancev, pa so danes redki oziroma jih več ni.

Slika 11: Najbolj pogosti priimki v otroštvu in mladosti anketirancev

Iz zbranih podatkov smo ugotovili, da je bil najbolj pogost priimek v otroštvo oziroma mladosti anketiranih Kavaš (29,47%), nato sledi priimek Zver (21,05%), Kociper (10,53%), Horvat (5,26%), Škafar (5,26%). Najmanj pogosti priimki so bili Jerebic, Virag, Dominko, Kovačič (vsi 1,05%)

Analiza anketiranja kaže, da lahko ovržemo naslednje hipoteze:

Hipoteza št. 1: Pri anketiranju sodeluje enako število žensk in moških.

Hipotezo OVRŽEMO, saj je v anketiranju sodelovalo več žensk kot moških.

Hipoteza št. 3: Več kot polovica anketiranih pozna, od kod izvira njihov priimek.

Hipotezo OVRŽEMO, saj več kot polovica anketiranih ne ve, od kod izvira njihov priimek.

Hipoteza št. 4: Starejši občani vedo, kako se je glasil prvi odranski priimek.

Hipotezo OVRŽEMO, saj večina anketiranih ne pozna navesti prvega odranskega priimka.

Hipoteza št. 5: Najbolj pogost priimek, ki se ga anketirani spomnijo iz njihovega otroštva in je danes redko prisoten, je Kavaš.

Hipotezo OVRŽEMO, saj je bil najbolj pogost priimek iz otroštva, ki je danes redko prisoten, Ferencak.

Hipoteza št. 6: Najbolj pogost priimek, ki se ga anketirani spomnijo iz njihove mladosti, je Horvat.

Hipotezo OVRŽEMO, saj je bil najbolj pogost priimek iz mladosti, Kavaš.

5.2 Intervju z župnikom²⁹

Slika 12: Intervju z g. župnikom

(Kavaš, november 2021)

Odločitev za intervju z gospodom župnikom je bila spontana, saj smo menile, da že kar nekaj let živi v Odrancih in bi s tem lahko pridobile nekaj koristnih informacij. Gospod župnik Lojze Kozar prihaja iz Martinja in je naslednik svojega strica, ki je prišel v Odrance leta 1945, on sam pa je prišel leta 1990.

Gospodu župniku smo postavile več vprašanj, in sicer:

- Kaj bi nam znali povedati o odranskih priimkih skozi čas?

Povedal je naslednje: “Žal vam o priimkih ne morem veliko povedati, lahko pa povem, da so zapisani v mrliški in krstni knjigi, ki jo imam na župnišču in obstaja od leta 1943.”

²⁹ Lojze, KOZAR (roj. 1958). Pridobljeno 26. 1. 2022.

V nadaljevanju je g. župnik poiskal mrliško knjigo, jo prinesel in skupaj smo raziskali nekaj najstarejših priimkov, ki so bili zapisani v njej. To so bili:

Duh Marija rojena Raduha 1875, Borovnjak Katarina rojena Zadavec 1867, Raduha Margit rojena *Smolko 1857 – najstarejši priimek iz mrliške knjige*

(nekaj njenih podatkov: Odranci 26, mož Mihael, umrla 26. 2. 1944).

- Ali veste kaj o zgodovini določenih priimkov, npr. od kod izvirajo in od kod izvira vaš priimek?

“Predvidevam, da bi samo poimenovanje nekaterih priimkov lahko bilo povezano s kakšno dejavnostjo, ki so jo opravljali ljudje v tistem času. Moj priimek pa bi lahko bil slovanski in bi lahko pomenil pastir Kos.”

- Kateri so bili najbolj pogosti priimki v času vašega življenja v Odrancih?

“Najbolj pogosti priimki so bili Kavaš, Kociper, Horvat, Smej in tudi Škafar.”

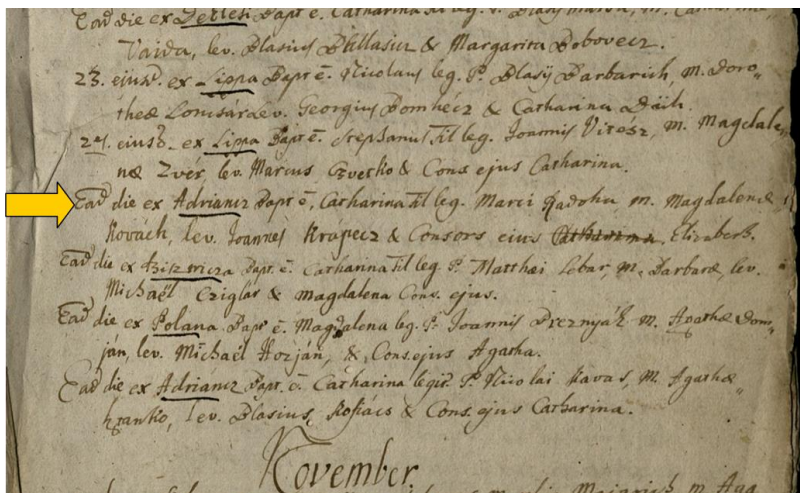
- Ali mogoče veste, kako se je glasil prvi odranski priimek?

“Prvi odranski priimek mi ni znan, lahko pa vam predlagam, da pogledate v mrliški knjigi Župnije Turnišče na spletu in boste mogoče tam zasledile prvi odranski priimek. Kot v pomoč še povem, da so se Odranci po madžarsko glasili Adorjanfalva.”

Če povzamemo, smo iz intervjuja izvedeli veliko koristnih informacij, in sicer, da je priimek Smolko najstarejši priimek, ki je zapisan v mrliški knjigi Župnije Odranci ter da starejšega najdemo v mrliški knjigi župnije Turnišče. Pri tem nam je pomagal g. župnik, ki nam je podal naslednje informacije:

- Podatki iz krstne knjige župnije Turnišče so težko čitljivi in nepopolni, a kažejo, da je bila 27. oktobra 1726 krščena iz Odrancev Katarina, hči Martina Radoha in Magdalena Kovač.

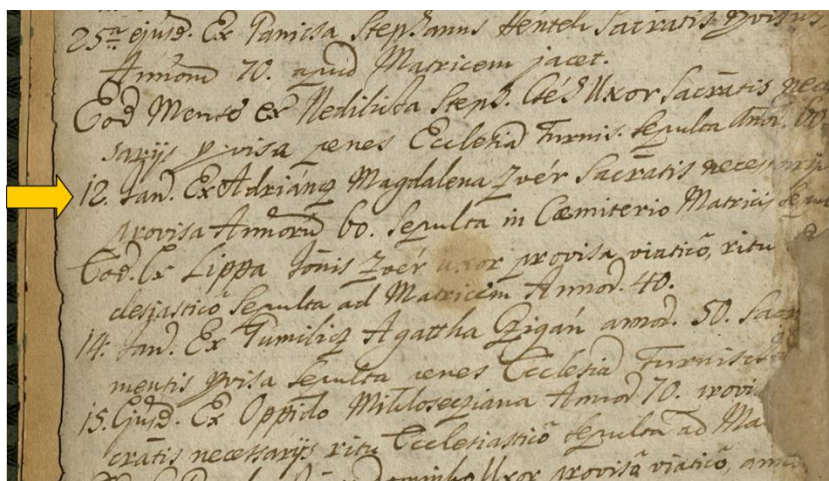
»Pijšen se ...« zgodovina priimkov v moji vasi

Slika 13: Krstna knjiga Župnije Turnišče

(Kozar, januar 2022)

- Podatki iz mrliške knjige župnije Turnišče so nepopolni, saj se ne da razbrati dneva in priimka, ko je junija 1742 umrl iz Odrancev Martin; meseca in imena: 1742 ? 8. je umrl iz Odrancev Zver; meseca in imena: 13. ?. 1743je umrl iz Odrancev ? Zver
- Prvi, kolikor toliko popoln podatek je, da je 12. januarja 1743 iz Odrancev umrla Magdalena Zver.

Slika 14: Mrliška knjiga Župnije Turnišče

(Kozar, januar 2022)

5.3 Analiza nagrobnikov

V skoraj dveh mesecih terenskega dela nam je uspelo popisati vse nagrobnike na pokopališču v Odrancih. Namen tega popisa je bil ugotoviti, kateri priimki so zastopani v Odrancih, kateri so starejši, mlajši in morebiti ugotoviti, kateri je najstarejši. Po opravljeni analizi smo ugotovili, da je najstarejši priimek, ki ga najdemo na nagrobniku pokopališča v Odrancih, JENEŠ (v tabeli je obarvan z rumeno barvo). Nekaj zbranih podatkov smo primerjali še z matičnimi listi v šolskem arhivu.

IME IN PRIIMEK	leto rojstva	letnica smrti
JOŽEF ANTOLIN	1885	1964
VINKO ANTOLIN	1899	1978
ŠTEFAN ANTOLIN	1899	1979
IGNAC ANTOLIN	1905	1981
FRANC ANTOLIN	1908	1989
VINKO ANTOLIN	1909	1969
MARIJA ANTOLIN	1910	1992
ZOFIJA ANTOLIN	1911	1986
ANDREJ ANTOLIN	1913	1989
MARIJA ANTOLIN	1914	1992
ŠTEFAN ANTOLIN	1915	1984
MARIJA ANTOLIN	1933	2013
TEREZIJA ANTOLIN	1935	2016
MARTIN ANTOLIN	1953	2001
MIHAEL BALAŽIC	1883	1958
KATARINA BALAŽIC	1885	1932

»Pijšen se ...« zgodovina priimkov v moji vasi

IME IN PRIIMEK	leto rojstva	letnica smrti
MARKO BALAŽIC	1888	1946
IVAN BALAŽIC	1888	1956
JULIJA BALAŽIC	1902	1931
MARTIN BALAŽIC	1905	1971
MIHAEL BALAŽIC	1918	2000
IVAN BALAŽIC	1927	2008
MARIJA BALAŽIC	1927	2015
ŠTEFAN BALAŽIC	1929	1984
MARTIN BALAŽIC	1955	2020
KALMAN BERNJAK	1908	1975
MATIJA BOGDAN	1877	1949
JULIJANA BOGDAN	1912	2008
ŠTEFAN BOGDAN	1918	1995
MARIJA BOGDAN	1954	1994
MIHAJLO BOROJEVIČ	1939	2020
ŠTEFAN BOROVIČ	1883	1962
MIHAEL BOROVIČ	1886	1962
FRANC BOROVIČ	1912	1965
VERONA BOROVIČ	1921	2003
JOŽEF BOROVIČ	1926	2012
JERNEJ BOROVIČ	1982	2020
MARIJA BOROVNJAK	1902	1988

»Pijšen se ...« zgodovina priimkov v moji vasi

IME IN PRIIMEK	leto rojstva	letnica smrti
ELIZABETA CASAR	1959	2006
JOŽE CIGAN	1943	2004
JULIJANA CIPOT	1864	1952
ZVONKO CIPOT	1947	1988
ŠTEFAN COPOT	1881	1956
ŠTEFAN COPOT	1886	1954
ŠTEFAN COPOT	1927	2004
JOŽEF COPOT	1959	2018
TEREZIJA COPOT	1914	1995
FRANČIŠKA ČEH	1927	1989
MIHAEL ČOLIG	1882	1964
FRANC ČOLIG	1892	1980
MATIJA ČOLIG	1920	1993
IVAN ČOLIG	1948	2006
ROZALIJA ČOLIK	1924	2002
MARIJA DENŠA	1896	1967
ANDREJ DOMINKO	1893	1967
ŠTEFAN DOMINKO	1909	1980
MARTIN DOMINKO	1911	1986
FRANC DOMINKO	1913	1994
ŠTEFAN DOMINKO	1930	1998
KRISTINA DOMINKO	1931	1978

»Pijšen se ...« zgodovina priimkov v moji vasi

IME IN PRIIMEK	leto rojstva	letnica smrti
MARTIN DOMINKO	1931	1982
MARTIN FERENČAK	1894	1980
PETER FERENČAK	1895	1957
VINKO FERENČAK	1899	1970
BLAŽ FERENČAK	1900	1964
IVAN FERENČAK	1900	1974
MIHAEL FERENČAK	1907	1979
ŠTEFAN FERENČAK	1909	1973
VINKO FERENČAK	1926	1979
JOŽEF FERENČAK	1927	1980
IGNAC FERENČAK	1929	1989
ALOJZ FERENČAK	1932	1956
IVAN FERENČAK	1935	2008
MARTIN FERENČAK	1936	2010
MATIJA FERENČAK	1936	2011
ŠTEFAN FERENČAK	1928	/
VERONIKA FERENČAK	1939	/
TEREZIJA GABOR	1878	1954
IVAN GABOR	1884	1952
ŠTEFAN GABOR	1921	1997
MATIJA GABOR	1925	2000
JOŽEF GABOR	1943	2006

»Pijšen se ...« zgodovina priimkov v moji vasi

IME IN PRIIMEK	leto rojstva	letnica smrti
KAREL GERGYEK	1927	2008
MAJA GERIČ	1985	2005
JULIJANA GOLINAR	1884	1982
MATIJA GORNJEC	1911	1988
MATIJA GOSTAN	1915	1975
KATARINA GÖRKEŠ	1899	1980
ANTON HAJDINJAK	1894	1938
HAJDINJAK	1904	1976
ANA HORVAT	1880	1962
ANDREJ HORVAT	1895	1975
MARTIN HORVAT	1898	1971
ŠTEFAN HORVAT	1900	1979
ALOJZ HORVAT	1904	1980
MARTIN HORVAT	1919	1969
ŠTEFAN HORVAT	1921	1990
ŠTEFAN HORVAT	1929	2013
JULIJANA HORVAT	1933	2001
ŠTEFAN HORVAT	1961	1995
GABRIJELA HORVAT	1972	1990

»Pijšen se ...« zgodovina priimkov v moji vasi

IME IN PRIIMEK	leto rojstva	letnica smrti
ŠTEFAN HOZJAN	1886	1974
MARKO HOZJAN	1875	1952
IVAN HOZJAN	1904	1993
AVGUST HOZJAN	1906	1974
ŠTEFAN HOZJAN	1906	1984
IGNAC HOZJAN	1908	1971
ŠTEFAN HOZJAN	1910	1993
MARTIN HOZJAN	1912	1979
ANDREJ HOZJAN	1913	1971
MARTIN HOZJAN	1935	1990
ANA HOZJAN	1936	1989
ŠTEFAN HOZJAN	1943	1998
MARIJA ILLA	1905	1993
IVAN JENEŠ	1862	1943
PAVEL JENEŠ	1884	1938
ŠTEFAN JENEŠ	1904	1958
JURIJ JEREBIC	1884	1944
ALEKSANDER JEREBIC	1896	1973
KATARINA JEREBIC	1896	1936
JOŽEF JEREBIC	1914	1992
JANEZ JEREBIC	1925	1994

»Pijšen se ...« zgodovina priimkov v moji vasi

IME IN PRIIMEK	leto rojstva	letnica smrti
TEREZIJA KAUTER	1915	2009
ŠTEFAN KAVAŠ	1883	1966
FRANC KAVAŠ	1886	1953
IMRE KAVAŠ	1889	1981
ALOJZ KAVAŠ	1905	1985
KATARINA KAVAŠ	1906	1997
VINCI KAVAŠ	1906	1972
MATIJA KAVAŠ	1907	1983
JURIJ KAVAŠ	1908	1992
IVAN KAVAŠ	1909	1991
JURIJ KAVAŠ	1909	1993
KOLOMAN KAVAŠ	1909	1992
IVAN KAVAŠ	1911	1988
JURIJ KAVAŠ	1911	1982
TEREZIJA KAVAŠ	1911	1992
DAMJANA KAVAŠ	1915	1953
MATIJA KAVAŠ	1915	1978
ŠTEFAN KAVAŠ	1918	1995
KATARINA KAVAŠ	1920	2008
IVAN KAVAŠ	1923	1993

»Pijšen se ...« zgodovina priimkov v moji vasi

IME IN PRIIMEK	leto rojstva	letnica smrti
ŠTEFAN KAVAŠ	1926	2009
ALOJZ KAVAŠ	1948	2007
VILJEM KIKEC	1940	2007
JURIJ KNAUS	1883	1962
IVAN KNAUS	1916	1974
HELENA KOCIPER	1885	1976
MARIJA KOCIPER	1900	1933
ŠTEFAN KOCIPER	1901	1939
MIHAEL KOCIPER	1902	1972
ANTON KOCIPER	1904	1984
IVAN KOCIPER	1904	1962
MARTIN KOCIPER	1905	1951
MARIJA KOCIPER	1910	1987
IVAN KOCIPER	1913	1982
JOŽEF KOCIPER	1914	1984
MARTIN KOCIPER	1916	1966
MARTIN KOCIPER	1916	1973
VINKO KOCIPER	1921	2008
JOŽE KOCIPER	1935	1989
IVAN KOLENKO	1889	1978
BRIGITA KOLMAN	1926	1986

»Pijšen se ...« zgodovina priimkov v moji vasi

IME IN PRIIMEK	leto rojstva	letnica smrti
JOŽEF KOROŠA	1948	1996
PAVEL KOVAČ	1906	1979
FRANC KOVAČIČ	1896	1987
IGNAC KOVAČIČ	1901	1984
VINKO KOVAČIČ	1916	1981
VENCEL KOVAČIČ	1943	2015
LOJZE KOZAR	1910	1999
IVAN KRAJINOVIČ	1950	2020
MARIJA KRAMPAČ	1933	1989
FRANC KRAMPAČ	1941	2006
MAGDALENA KUSTEC	1908	1991
JULIJANA KUTOŠ	1921	2000
AVGUST LITROP	1943	2010
JANEZ LOBNIK	1941	2015
MARIJA LONEC	1922	2016
JOŽEF LONEC	1925	1992
JOŽEF LUTAR	1903	1973
JOŽEF LUTAR	1942	1996
JOŽE LUTAR	1960	1981
IVAN MARIČ	1875	1943
ŠTEFAN MARIČ	1902	1952

»Pijšen se ...« zgodovina priimkov v moji vasi

IME IN PRIIMEK	leto rojstva	letnica smrti
GIZELA MARIČ	1904	2003
JOŽEF MARIČ	1904	1976
MATIJA MARIČ	1906	1994
ANA MARIČ	1908	1987
KRISTINA MARIČ	1919	2016
ŠTEFAN MARIČ	1920	1990
VINKO MARIČ	1928	1996
FRANC MARIČ	1930	1987
IVAN MARIČ	1944	2014
ANDREJ MARINIČ	1885	1950
ŠTEFAN MARINIČ	1908	1974
JOŽEF MARINIČ	1910	1980
ŠTEFAN MARINIČ	1946	2011
MARIJA MARKOJA	1893	1968
TEREZIJA MARKOJA	1901	1979
IVAN MARKOJA	1914	1975
BERNARDA MARKOJA	1968	1996
TAMARA MARKOJA	1993	1996
IVAN MATKO	1871	1961
ŠTEFAN MATKO	1883	1957
MIHAEL MATKO	1885	1971

»Pijšen se ...« zgodovina priimkov v moji vasi

IME IN PRIIMEK	leto rojstva	letnica smrti
IVAN MATKO	1909	1980
MATIJA MATKO	1912	1972
ŠTEFAN MATKO	1920	/
VINKO MATKO	1923	1991
PETER MERTIK	1895	1980
ŠTEFAN MERTIK	1901	1977
VERONIKA MERTIK	1914	1926
FRANC MERTIK	1917	1981
FRANC MERTIK	1956	2011
ŠTEFAN MLINARIČ	1882	1955
TEREZIJA MLINARIČ	1888	1971
ANA MUJDRICA	1900	1984
ANA MUJDRICA	1909	1991
IVAN MUJDRICA	1922	1987
ŠTEFAN MUJDRICA	1934	1992
MATIJA NEDELKO	1910	1997
JOŽEF NEDELKO	1911	1987
ANTON PERC	1952	1999
ANTON PINTARIČ	1906	1971
KATARINA RADOHA	1885	1965
JOŽEF RADOHA	1902	1948

»Pijšen se ...« zgodovina priimkov v moji vasi

IME IN PRIIMEK	leto rojstva	letnica smrti
MATIJA RADUHA	1875	1948
JURIJ RADUHA	1892	1971
NIKOLAJ RADUHA	1896	1954
MARTIN RADUHA	1901	1989
ANA RADUHA	1902	1983
ŠTEFAN RADUHA	1909	1980
MARTIN RADUHA	1930	1991
MARIJA RADUHA	1932	/
STANISLAV RADUHA	1953	2006
IGNAC RADUHA	1956	2000
JOŽEF RADUHA	1956	2012
FRAN REŽONJA	1892	1933
ANA ROUS	1887	1976
ANA ROUS	1908	/
IVAN SABOTIN	1912	1982
MIHAEL SEČKAR	1882	1972
IVAN SEČKAR	1916	1996
JOŽEF SEČKAR	1934	1982
IGNAC SEČKAR	1940	2018
MARTIN SMEJ	1882	1957
MARIJA SMEJ	1883	1966

»Pijšen se ...« zgodovina priimkov v moji vasi

IME IN PRIIMEK	leto rojstva	letnica smrti
ANTON SMEJ	1889	1959
NIKOLAJ SMEJ	1891	1977
KATARINA SMEJ	1901	1988
FRANC SMEJ	1905	1988
MARTIN SMEJ	1908	1991
ŠTEFAN SMEJ	1921	2005
IVAN SMEJ	1931	1987
JOŽEF SMEJ	1931	2017
JOŽEF SMEJ	1937	1995
ALOJZ SMODIŠ	1900	1972
ŠTEFAN SMODIŠ	1908	1982
MARIJA SMODIŠ	1915	1951
MATIJA SMODIŠ	1917	1973
MATIJA SMODIŠ	1924	1985
ŠTEFAN SMODIŠ	1930	1993
JOŽEF SMODIŠ	1933	1986
RONALD SMODIŠ	1974	1995
ŠTEFAN SMOLKO	1906	1960
MARIJA SMOLKO	1929	2013
IVAN SMOLKO	1936	1983
MATIJA ŠARUGA	1923	1996

»Pijšen se ...« zgodovina priimkov v moji vasi

IME IN PRIIMEK	leto rojstva	letnica smrti
FRANC ŠČANČAR	1944	2001
NIKOLAJ ŠEBJANIČ	1894	1975
ROZALIJA ŠEBJANIČ	1923	2007
MIHAEL ŠKAFAR	1880	1962
ANDREJ ŠKAFAR	1887	1914
IVAN ŠKAFAR	1898	1969
JOŽEF ŠKAFAR	1906	1972
MARTIN ŠKAFAR	1908	1976
IVAN ŠKAFAR	1909	1985
MATIJA ŠKAFAR	1915	1981
ŠTEFAN ŠKAFAR	1919	1993
JOŽEF ŠKAFAR	1923	1993
ŠTEFAN ŠKAFAR	1932	2003
ŠTEFAN ŠKAFAR	1948	1993
MARIJA ŠVARC	1927	1975
IVAN TALJAN	1887	1955
CECILIJA TERNER	1919	1960
KATARINA TIVADAR	1900	1993
ŠTEFAN TIVADAR	1911	1981
ANDREJ TIVADAR	1919	1982
MARIJA TIVADAR	1939	2015

»Pijšen se ...« zgodovina priimkov v moji vasi

IME IN PRIIMEK	leto rojstva	letnica smrti
ŠTEFAN TKALEC	1883	1938
ANDREJ TKALEC	1918	1989
FRANC TKALEC	1921	1975
MARICA TOMELJ	1927	2017
ŠTEFAN TOMPA	1912	1976
VERONA TRATNJEK	1890	1948
ŠTEFAN TRATNJEK	1903	1975
FRANC TRATNJEK	1934	2014
MARTIN VEGIČ	1887	1968
IVAN VEGIČ	1900	1952
MIHAEL VEGIČ	1900	1978
VENCI VEGIČ	1901	1972
ANA VEGIČ	1903	1970
JANEZ VEGIČ	1905	1967
IGNAC VEGIČ	1917	2000
MARTIN VEGIČ	1925	1969
MARIJA VEGIČ	1932	2020
JOŽE VEGIČ	1944	1970
MARTIN VIRAG	1878	1948
HELENA VIRAG	1886	1960
MARTIN VIRAG	1891	1965

»Pijšen se ...« zgodovina priimkov v moji vasi

IME IN PRIIMEK	leto rojstva	letnica smrti
ŠTEFAN VIRAG	1897	1962
ALOJZ VIRAG	1898	1968
MIHAEL VIRAG	1904	1974
IVAN VIRAG	1915	1974
VINKO VIRAG	1921	1998
JOŽEF VIRAG	1929	1978
ŠTEFAN VIRAG	1942	2004
FERDINAND VUČKO	1909	1983
ANDREJ ZADRAVEC	1897	1967
VILMA ZADRAVEC	1902	1983
ALOJZ ZADRAVEC	1903	1946
ŠTEFAN ZADRAVEC	1904	1980
MIHAEL ZADRAVEC	1909	1982
ŠTEFAN ZADRAVEC	1909	1976
VINKO ZADRAVEC	1912	1980
MONIKA ZADRAVEC	1974	1995
MIHAJEL ZAKOJČ	1900	1976
TEREZIJA ZAKOJČ	1909	1984
ANTON ZAKOJČ	1912	1981
MIHAEL ZAKOJČ	1921	1975
JOŽEF ZELKO	1906	1970

»Pijšen se ...« zgodovina priimkov v moji vasi

IME IN PRIIMEK	leto rojstva	letnica smrti
ŠTEFAN ZELKO	1913	1984
ANDREJ ZVER	1875	1944
JURIJ ZVER	1881	1959
MIHAEL ZVER	1888	1944
MARKO ZVER	1893	1964
MARJETA ZVER	1901	1981
KATARINA ZVER	1902	1980
KATARINA ZVER	1903	1982
AUGUŠTIN ZVER	1905	1967
FRANC ZVER	1905	1982
IVAN ZVER	1906	1983
JULIJANA ZVER	1910	1982
MARIJA ZVER	1914	1956
MARIJA ZVER	1914	1994
JOŽEF ZVER	1924	2018
JOŽEF ZVER	1929	1984
IGNAC ZVER	1936	2011
SLAVKO ZVER	1948	2016
WEISS NINA	1999	1999

6. SKLEP

Prvotni namen naloge je bil ugotoviti, kako se je glasil najstarejši priimek v naši vasi. A kaj hitro smo ugotovili, da bo v korona časih, to zelo težko ugotoviti. Svoje bi doprineslo še naše nepoznavanje madžarskega in latinskega jezika, tako da smo prvotno idejo opustili in se odločili, da bomo raziskali zgodovino vseh priimkov v naši vasi.

Pri raziskovanju je bilo več uporabljenih več metod dela: metodo dela z viri in literaturo, metoda obdelave podatkov, metoda anketiranja, terensko delo in intervju. Le na ta način smo lahko prišli do ogromne količine podatkov, ki so naredili nalogo zanimivejšo.

Največ časa je potekala analiza nagrobnikov, saj so Odranci ena vas in ena občina, ki štejejo že nekaj čez 1700 prebivalcev. Ugotovili smo, da je nekaj nagrobnikov last izseljencev, ki si želijo svoje poslednje bivanje v svoji rojstni vasi in pri tem zagotovo velja rek: *»Povsod je lepo, a doma je najlepše«*.

Z anketami smo prišli do podatka, da je večini prebivalcev raziskovanje priimkov tuje. Nihče se pravzaprav ne sprašuje, zakaj se tako piše in od kod izvira njegov priimek. Upamo, da bodo sedaj, ko so se seznanili z različnimi vprašanji, postali bolj radovedni in izkazali zanimanje za ta del njihove preteklosti.

Ob analizi zastavljenih hipotez smo ovrgli kar nekaj hipotez, in sicer hipotezo št. 1, saj je v anketiranju sodelovalo več žensk kot moških; hipotezo št. 3, saj več kot polovica anketiranih ne ve, od kod izvira njihov priimek; hipotezo št. 4, saj večina anketiranih ne pozna navesti prvega odranskega priimka; hipotezo št. 5, saj je bil najbolj pogost priimek iz otroštva, ki je danes redko prisoten priimek Ferenčak in hipotezo št. 6, saj je bil najbolj pogost priimek iz mladosti priimek Kavaš.

Naloge nikakor ne moremo skržiti, še najmanj kaj izpustiti, ker je bilo v pridobivanje vseh podatkov vloženega veliko truda. To smo počele mlade, zagnane učenke v času, ko so naši sošolci veselo »surfali« po internetu in nikakor nam ni žal tega časa. Naučile smo se, kaj pomeni raziskovati, kako se lotiti raziskovanja, kako obdelati podatke in jih nato tudi predstaviti. Postale smo bogatejše za nova znanja, ki jih bomo z veseljem širile naokrog in se morda v poznejših letih ponovno odločile in nadgradile nalogo.

»Pijšen se ...« zgodovina priimkov v moji vasi

Menimo, a se hkrati zavedamo, da so priimki zelo raznovrstni in jih je veliko, zato bi bilo verjetno potrebno še veliko raziskovanja gradiva v madžarskem in latinskem jeziku, kar pa je za nas trenutno velik zalogaj, a, kot pravijo: »*Nikoli ne reci nikoli*«.

Predvidevamo, da bo naša raziskovalna naloga pripomogla k boljšemu razumevanju priimkov v naši vasi in nasploh pomurskem prostoru.

7. LITERATURA IN VIRI

7.1 Literatura

- Makovec, Juš (1987). *Korenine: priimki na Murskem polju 1669-1900*. Murska Sobota, Pomurska Založba.
- Ivan, Koštial (1927). *O naših priimkih*, Mladika, Družinski list s podobami. Družba sv. Mohorja na Prevaljah, letnik VIII.
- Ana, Lamberšek in Meta, Plaznik (2010). *Povej, kako se pišeš in povem ti, od kod si*. Raziskovalna naloga s področja slovenščine.
- Vid, Lobnik; Jernej, Ajd in Boris, Hajdinjak. (2018). *Pomen in zgodovina prekmurskih priimkov*.
- Pavle, Merku (2004). *1300 primorskih priimkov*. Trst, Mladika.
- Peter, Stres (2005). *Priimki v Brdih*. Mohorjeva družba Gorica.
- *Slavje neuničljivega upanja*, Zbornik ob prvi obletnici blagoslovitve zvonikov in dokončanja cerkve Svete Trojice, Odranci 2005.
- Jože, Zadavec (2015). *Iz zdravih korenin mogočno drevo: Odranci včeraj in danes*. Salve: Ljubljana.

7.2 Viri

Spletni viri:

- Občina Odranci Fb, *Doživetja v Pomurju*, dostop 24. 2. 2022, <https://www.facebook.com/pages/category/Government-organization/Ob%C4%8Dina-Odranci>.

Ustni viri:

- Lojze Kozar, roj. 1958. Pridobljeno 26. 1. 2022.

7. PRILOGA

ANKETA

Spoštovani,

smo učence 8. razreda OŠ Odranci; Eva, Nika, Taja. V tem šolskem letu sodelujemo pri oblikovanju zgodovinske raziskovalne naloge o ZGODOVINI PRIIMKOV V VASI ODRANCI.

Pripravile smo vprašanja, ki se nanašajo na omenjeno tematiko. Prosimo vas, da iskreno in v celoti odgovorite na zastavljena vprašanja, ki nam bodo v veliko pomoč pri raziskovanju. Anketa je anonimna.

Hvala za sodelovanje.

1. Spol (ustrezno obkroži): M Ž

2. Starost (ustrezno obkroži):

a) od 50 let do 60 let

b) od 61 let do 70 let

c) od 71 do 80 let

d) od 81 let do 90 let

e) od 91 let naprej

3. Ali veste, od kod izvira vaš priimek? Ustrezno obkrožite (Če ste obkrožili DA, zapišite, kako veste, od kod izvira vaš priimek).

a) DA:

b) NE

4. Ali poznate, kako se je glasil PRVI odranski priimek? Ustrezno obkrožite. (Če ste obkrožili DA, navedite kateri.)

a) DA: _____

b) NE

5. Katerih priimkov se spomnite, da so bili precej živi v času vašega otroštva, pa jih danes več ni oziroma so redki?

6. Kateri priimek je bil najbolj pogost v vašem otroštvu oziroma mladosti?

7. Kateri priimek vam je bil zelo zanimiv ali se vam je še posebej vtisnil v spomin in zakaj?
